

TEKSTNA VEZNA SREDSTVA U AKADEMSKOMU PISANJU HRVATSKIM JEZIKOM

Tatjana Bašić

Učiteljski fakultet, Sveučilište u Zagrebu
basic.tatjana@gmail.com

UDK: 808.1:811.163.42

Prethodno priopćenje

Primljen: 11. 6. 2024.

Prihvaćen za tisak: 8. 1. 2025.

Jelena Vignjević

Učiteljski fakultet, Sveučilište u Zagrebu
jelena.vignjevic@ufzg.hr

Akademsko je pisanje vještina kojom se ovladava neizravno od početka sustavnoga obrazovanja, a izravno u okviru akademskoga obrazovanja. Jednu od sastavnica te vještine čini i skladna uporaba tekstnih veznih sredstava – konektora i modifikatora – po kojima tekst postaje jasna cjelina sačinjena od međusobno povezanih dijelova. Studenti pri pisanju akademskih radova upravo uporabu tekstnih veznih sredstava nerijetko ističu kao najzahtjevniji dio ovladavanja akademskim pisanjem. U ovome radu donose se rezultati analize tekstnih veznih sredstava u akademskim radovima studenata Učiteljskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Korpus tekstova za analizu činilo je 14 akademskih radova studenata diplomskoga odgojiteljskog studija, nastalih za potrebe kolegija Hrvatski jezik akademske komunikacije. Cilj je bio utvrditi u kojoj se mjeri i kojim tekstnim veznim sredstvima studenti najčešće koriste. Analiza je pokazala da se studenti više koriste konektorima u užemu smislu negoli modifikatorima, te je donijela dobar uvid u učestalost uporabe pojedinih tekstnih veznih sredstava u akademskom pisanju hrvatskim jezikom.

KLJUČNE RIJEČI: *akademsko pisanje, akademski radovi, tekstna vezna sredstva*

1. Uvod

Akademski tekstovi oni su znanstveni tekstovi koji nastaju u okviru visokoškolskih studija, a u svrhu izvršavanja redovitih studijskih obaveza te u svrhu postizanja akademskoga zvanja. Najčešće se tako piše esej, kao najkraći i najjednostavniji oblik akademskoga teksta, zatim seminarski rad, stručni završni rad, diplomski rad, poslijediplomski završni rad, doktorski rad. Dubravka Oraić Tolić (2021: 139) akademske tekstove, odnosno akademsko pismo, definira ovako:

„Akademsko je pismo oblik argumentacijskog diskursa – retorički postupak koji se poduzima u akademskoj zajednici radi širenja i

prenošenja, svladavanja i ovjeravanja znanja te postizanja akademskih i stručnih naziva i akademskih stupnjeva.“

Akademski tekstovi pišu se znanstvenim jezičnim stilom te se odlikuju logičkom organizacijom sadržaja, objektivnošću i apstraktnošću (usp. Silić 2006), što se sve odražava i na planu jezičnoga izraza, odnosno u rabljenju jezičnih sredstava kojima se ostvaruju spomenute odlike. No prije svega drugoga, akademski se tekstovi odlikuju temeljnim značajkama svakoga teksta kao najsloženije razine organizacije jezičnoga iskaza (usp. Glovacki-Bernardi 1990; Badurina 2008).

1.1. Temeljne odlike teksta

Tekst je jezična struktura sačinjena od jedne rečenice (npr. poslovice) ili više rečenica (npr. roman). Ako se sastoji od više rečenica, one se u tekst povezuju po određenim pravilima i u tekstu stoje u određenim međusobnim odnosima.

Robert-Alain de Beaugrande i Wolfgang Dressler (2010) navode kriterije tekstualnosti koje treba ispunjavati složena jezična struktura da bi se o njoj moglo govoriti kao o tekstu, a među tim kriterijima ističu dvoje: koherenciju i koheziju teksta.

Koherencija teksta odlika je njegove sadržajne povezanosti, logičnosti i smislenosti, a rezultat je spoznajnih procesa osobe koja tekst razumijeva slušajući ga ili čitajući. Koherencija je ovisna o znanju slušatelja ili čitatelja teksta, ali i o samome tekstu, njegovoj strukturi, logičnosti i povezanosti izričaja – koheziji.

Kohezija teksta odlika je njegove povezanosti na razini površinske strukture (izraza) teksta (De Beaugrande i Dressler 2010: 14). Kohezija se temelji na gramatičkoj međuovisnosti jezičnih elemenata od kojih je tekst sačinjen i na gramatičkim konvencijama jezika na kojem se piše. Ona se ostvaruje formalnim veznim sredstvima (npr. veznicima) te različitim preoblikama i zamjenama u tekstu već spomenutih elemenata i struktura novima (npr. zamjenjivanjem imenica zamjenicama) te ponavljanjima (najčešće uz izostavljanje manje važnoga) itd.

Različite jezične jedinice koje služe za povezivanje rečenica, odnosno kojima se ostvaruje kohezija teksta, nazivaju se konektorima.

1.2. Tekstni konektori

Tekstnim konektorima nazivaju se riječi ili skupine riječi koje služe za uspostavljanje odnosa među rečenicama te među dijelovima teksta (odlomcima). Važni su i za koheziju i za koherenciju teksta jer, kako napominje Oraić Tolić (2021: 356), „to su mostovi među idejama, putokazi koji upućuju na slijed misli i tako olakšavaju praćenje argumentacije.“

S obzirom na smjer veze koja se njima uspostavlja, konektori mogu imati anaforičku ili kataforičku funkciju, prema tome upućuju li na nešto već rečeno ili na ono što tek slijedi. Kataforički su konektori npr. *ovaj, ovakav, slijedeći*, dok su anaforički npr. *taj, tamo, tako*.

Tekstni konektori različito se klasificiraju. Neke klasifikacije usredotočuju se više na gramatička i leksička svojstva konektora (usp. Silić 1984; Velčić 1987). Klasifikacija konektora prema Oraić Tolić (2021) u tom je smislu sveobuhvatna jer uključuje tri kriterija podjele: a) prema vrstama riječi i jezičnim konstrukcijama; b) prema funkciji; c) prema argumentacijskim strategijama.

Prema vrstama riječi i jezičnim konstrukcijama konektori mogu biti zamjenice (*ono, to, taj, nešto...*), veznici (*a, pa, i, ali, jer...*), prilozi (*tako, drugdje, gdje, kako, kada, kuda, odakle, odatle, tako...*), čestice (*ipak*), brojevi (*prvo, drugo*), slova (*a, b, c*). Spomenute vrste riječi mogu kao konektori stajati same, ali i uz druge jedinice u ulozi konektora (*a niti, već zato što, a uz to, ali bez obzira na to, prema tome, prije svega, isto tako, zbog toga što, a ujedno, i obratno*). Tako nastaju frazeologizirani konektori – različite konstrukcije prijedloga, priloga, imenica ili zamjenica. Pojavljuju se uvijek u istome sastavu i tako čine jedinstvene strukture (*u prvom redu, drugim riječima, bez obzira na to*). Frazeologizirani konektori mogu imati i strukturu rečenice s veznikom (*važno je da, treba reći da, to će reći da, treba imati na umu da, što se toga tiče, treba voditi računa o tome da, nema sumnje da, da ne bi bilo nesporazuma, da se razumijemo, da se otkloni svaka sumnja* itd.

Prema funkciji konektori se dijele na konektore u užemu smislu, tj. one čija je funkcija samo povezivanje struktura u tekstu i neutralni su prema kontekstu, te na konektore u širem smislu, tj. one koji su određeni kontekstom i koji signaliziraju odnos i stav autora prema tekstu i publici. Potonji se nazivaju modalnim riječima ili modifikatorima i u tekstu se načelno odvajaju zarezom. Oraić Tolić (2021: 359) to objašnjava ovako:

„Tekstni konektori površinska su kohezivna sredstva, koja se ne odnose prema sadržaju teksta. Modalni pak izrazi ili modifikatori dublja su sredstva logičko-semantičke koherencije, koja se odnose prema sadržaju teksta. Pravilo glasi: tekstni konektori kao površinska kohezivna

vezna sredstva načelno se ne odvajaju zarezom bez obzira na mjesto na kojem se u rečenici nalaze, a modalne riječi ili modifikatori kao sredstvo koherencije u logičko-semantičkoj funkciji najčešće se odvajaju zarezom.“

Prema argumentacijskim strategijama konektori mogu biti:

1. enumerativi, aditivni i sekventivni – konektori koji se koriste pri nabranjanju, dodavanju i nizanju, odnosno pri podjelama, klasifikaciji i nabranjanju: *a), b), c), na prvom mjestu, na drugom mjestu, po prvom kriteriju, po drugom kriteriju, najprije, nadalje, napokon, osim toga, drugi put, jednako tako, opet, u drugu ruku, također, u tom svjetlu, u tom smislu, u svezi s time*
2. kronotopi – konektori koji su vezani za vrijeme i prostor, odnosno koji se koriste pri analitičkim postupcima mišljenja i izlaganju misli u nekome vremenskom slijedu ili prostornome rasporedu: *do sada, isprva, još dok, nakon toga, nedavno, na početku, u posljednje vrijeme, ponovo, uskoro, već, zatim, na kraju krajeva, nakon što*
3. egzemplativni i ilustrativni – konektori koji donose primjere i ilustracije: *kao ilustracija, na osnovi, na primjer, primjerice, neka posluži, kao što je rečeno, uzmimo, valjalo bi*
4. sumarativni – konektori koji služe sažimanju izvora, tuđih riječi ili literature: *bilo kako bilo, jednostavno, po svemu sudeći, sve u svemu, teško je zamisliti, u pravilu, na neki način, nedvojbeno, valjalo bi, ukratko, općenito govoreći, po mišljenju*
5. komparativni i kontrastivni – konektori kojima se razvija misao na temelju sličnosti i razlika: *dok, dakle, kao što, na isti način, tako i, poput, s jedne strane, u užem smislu, u širem smislu, u usporedbi s time*
6. akuzativni i efektivni – konektori kojima se razvija misao slijedom uzroka i posljedica ili obrnuto: *budući da, jer, imajući na umu činjenicu da, iz jednostavnog razloga što, razlog je tomu, stoga što, uzrok je tomu, zahvaljujući tome što, zbog toga što, zato što*
7. eksplikativni – konektori koji služe pojašnjenju sadržaja ili ublažavanju jačih tvrdnji: *na primjer, drugim riječima, jednostavnije rečeno, naime, na primjer, odnosno, okvirno rečeno, osim toga, primjerice, pri tome se, recimo, tako reći, točnije rečeno, to će reći, to jest, treba imati na umu, u najmanju ruku, valja primijetiti, zapravo*
8. koncesivni – konektori koji se koriste kad je riječ o dopuštanju, odnosno priznavanju oporbenih stajališta ili na početku pobijanja stajališta: *donekle, ipak, premda, naravno, uglavnom, uostalom, zapravo*
9. kontrastivni – konektori kojima se izražavaju suprotnosti: *a, ali, bez obzira na dok, međutim, naprotiv, nasuprot tomu, nego, pak, premda, s jedne strane, suprotno od toga, umjesto da, unatoč tomu, za razliku od toga*

10. emfazivi i evaluativi – konektori koji se koriste pri naglašavanju i ocjenjivanju: *dakako, doista, naravno, nedvojbeno, nema dvojbe, nije slučajno, očito, prije svega, svakako, štoviše, treba istaknuti, upravo, zacijelo*
11. konkluzivi – konektori koji se koriste da bi se naglasio zaključak: *dakle, možemo zaključiti, napokon, na posljetku, posve je razumljivo, prema tomu, proizlazi da, s obzirom na to, sve upućuje na zaključak i zato.*

Dakle, tekstni konektori sredstva su koja povezuju elemente jezične strukture zvane tekst. Tekstovi se, ovisno o namjeni, području u kojemu nastaju, temi kojom se bave, autorovu stilu pisanja i drugim okolnostima, razlikuju u učestalosti i načinu uporabe tekstnih veznih sredstava (usp. Stolac i Tibljaš 1994). Za potrebe akademskoga pisanja najčešće se pišu cjeloviti, kontinuirani i kompaktni tekstovi znanstvenoga stila. U takvim je tekstovima nužna uporaba konektora, no ona mora biti logična, svrshodna i primjerena. Ako se prekomjerno rabe, konektori mogu zagušiti rad nepotrebnim riječima. U pisanju akademskih tekstova važno je poznavati uloge i vrste konektora, zakonitosti njihove uporabe (npr. Oraić Tolić 2021) te pravopisne zadanoosti uklapanja u tekst (usp. Jozić 2013), u što se studente upućuje tijekom akademskoga obrazovanja.

1.3. Osaživanje studenata za akademsko pisanje

Suvremeno europsko obrazovanje, na razinama od predškolskoga do visokoškolskoga, počiva na kompetencijskome pristupu kojim se ističe potreba trajnoga razvoja pojedinčevih kompetencija za cjeloživotno učenje. Taj koncept obrazovanja određen je temeljnim dokumentom *Ključne kompetencije za cjeloživotno učenje / Key competences for lifelong learning* (Europska komisija 2019). Prema načelu djelotvornosti svih sposobnosti i svega znanja, obrazovanje je usmjereno na osnaživanje pojedinca za što višu razinu ovladanosti svakom od ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje. Među tim kompetencijama prva je kompetencija pismenosti, kao kompetencija ključna za obrazovanje i za život.

Pismenost se pritom razumijeva kao „sposobnost prepoznavanja, razumijevanja, izražavanja, stvaranja i tumačenja pojmova, osjećaja, činjenica i mišljenja u usmenom i pisanom obliku, koristeći se vizualnim, zvučnim i digitalnim materijalima u različitim disciplinama i kontekstima. To podrazumijeva sposobnost učinkovitoga komuniciranja i povezivanja s drugima na primjeren i kreativan način“ (Vijeće Europske unije 2018: 8).

Mjera u kojoj će pojedinac ovladati kompetencijom pismenosti ovisit će o stupnju i vrsti njegova obrazovanja te o životnim i profesionalnim

okolnostima u kojima pojedinac djeluje. Drugim riječima, njegova će kompetencija pismenosti pratiti njegov život i rad te odgovarati na potrebe njegove svakodnevice.

Za akademsko djelovanje, i za studiranje i za cjeloživotno usavršavanje u profesionalnom znanju i sposobnostima, potrebna je visoka razina ovladanosti kompetencijom pismenosti, a ona uključuje i vještinu stvaranja znanstvenoga teksta, odnosno akademskoga pisanja.

U suvremenoj praksi visokoškolskoga odgoja i obrazovanja studente se uvodi u akademsko pisanje u pravilu na samome početku studija putem kolegija čiji su odgojno-obrazovni ishodi vezani za metodologiju istraživanja i za stvaranje akademskih radova, odnosno kojima je svrha unaprijediti znanstvenoistraživačke kompetencije studenata.

U svrhu osnaživanja studenata za akademsko pisanje hrvatskim jezikom nastali su i brojni priručnici o akademskome pisanju, knjige (npr. Gačić 2012; Oraić Tolić 2021; Orešković Dvorski 2021) i brojni materijali dostupni na fakultetskim mrežnim stranicama.

Za potrebe razvijanja vještine akademskoga pisanja, na Studiju ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja na Učiteljskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, služi kolegij Hrvatski jezik akademske komunikacije, koji je kao obvezni kolegij uključen u drugu godinu studijskoga programa. Jedan od ishoda učenja za taj kolegij predviđa da će pri samostalnom stvaranju tekstova studenti moći primijeniti sva obilježja znanstvenoga stila pisanja, pa tako i tekstna vezna sredstva. Tekstovi koje su studenti načinili za potrebe ostvarivanja odgojno-obrazovnih ishoda na tom kolegiju, predmet su analize koja će detaljnije biti predstavljena u nastavku.

2. Analiza uporabe tekstnih konektora u akademskim tekstovima

Analizirani su studentski radovi (N = 14) nastali za potrebe kolegija Hrvatski jezik akademske komunikacije, obveznoga na drugoj godini diplomskog studija Rani i predškolski odgoj i obrazovanje, na Učiteljskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Cilj je ovoga istraživanja bio opisati upotrebu tekstnih veznih sredstava u studentskim akademskim radovima, utvrditi kojim se tekstnim veznim sredstvima studenti najčešće koriste, a koja su tekstna vezna sredstva najslabije zastupljena.

2.1. Analiza zastupljenosti tekstnih veznih sredstava u promatranim akademskim radovima

Prema vrstama riječi i jezičnim konstrukcijama, u studentskim akademskim radovima najzastupljeniji su frazeologizirani izrazi u funkciji tekstnih konektora (41,9 %), potom prilozi (19,8 %), pa čestice (15,38) i zamjenice (12,27 %). Veznici (6,71 %) i brojevi (3,94 %) manje su zastupljeni, a slova u funkciji tekstnih konektora posve izostaju (usp. Tablica 1).

Tablica 1. Analiza konektora prema vrstama riječi i jezičnim konstrukcijama

Vrste riječi i jezične konstrukcije	Broj primjera	%
Zamjenice	75	12,27
Veznici	41	6,71
Prilozi	121	19,8
Čestice	94	15,38
Frazeologizirani izrazi	256	41,9
Brojevi	24	3,94
Slova	0	0
Ukupno	611	100

S obzirom na funkciju koju u tekstu imaju, u studentskim akademskim radovima mnogo su zastupljeniji konektori u užemu smislu (86,25 %) negoli modifikatori (13,75 %), što je prikazano i u Tablici 2.

Tablica 2. Analiza tekstnih veznih sredstava prema funkciji

Tekstna vezna sredstva	Broj primjera	%
Konektori u užemu smislu	527	86,25
Modifikatori	84	13,75
Ukupno	611	100

Među konektorima u užemu smislu najzastupljeniji su u studentskim akademskim radovima sljedeći: *nadalje, uglavnom, za razliku od, iznad svega, u prvom redu, time se, što se tiče, bitno je da, s obzirom na to da, čini se da, budući da, naime, najčešće, također, jedino tako, obično su, ujedno je i, imajući*

u vidu, premda, pored toga, međutim, proizlazi da, kada se govori o, stoga je, premda je, dakle, iako se, sukladno tomu, primjerice, tako primjerice, posljedica toga je, upravo je to, kada govorimo o, prema tome, činjenica je da, ukoliko, posebna se pozornost posvećuje, unatoč tome, uz to, vidljivo je da, preciznije, posebice, protivno očekivanjima, no kao što, u navedenom, dobar primjer za to je, za razliku od...

Među konektorima u širem smislu ili modifikatorima najzastupljeniji su u studentskim akademskim radovima sljedeći: *ipak, naposljetku, zanimljivo je da, na žalost, naravno, ipak, poželjno je i, umjesto da, bitno je naglasiti (napomenuti), važno je istaknuti, no nije lako, naročito se govori o, naravno, važnu ulogu ima, suprotno onomu što se misli, iako nesumnjivo, neosporivo je da, najbolji je način, treba napomenuti da, zanimljivo je da, zato je važno...*

Gledajući spomenuta tekstna vezna sredstva prema argumentacijskim strategijama, uočava se da su u studentskim akademskim radovima najzastupljenija tekstna vezna sredstva u svojstvu nabiranja, dodavanja i nizanja (24,72 %), potom ona u svojstvu pojašnjenja (16,53 %) te označavanja vremena i prostora (13,75 %). Slijede ih vezna sredstva u svojstvu izricanja dopuštanja (9,49 %) i suprotnosti (8,67 %), a potom u podjednakoj zastupljenosti ona u svojstvu isticanja i ocjenjivanja (6,71 %) te zaključivanja (6,38 %). Manje su u studentskim radovima zastupljena tekstna vezna sredstva u svojstvu izricanja uzroka i posljedice (4,42 %) i sažimanja (4,26 %), a ponajmanje ona u svojstvu izricanja usporedbe i kontrasta (2,62 %) te primjera i ilustracije (2,45 %). Ti su podatci navedeni i u Tablici 3.

Tablica 3. Analiza konektora i modifikatora prema argumentacijskim strategijama

Funkcije konektora i modifikatora	Broj primjera	%
Nabiranje, dodavanje i nizanje (enumerativi, aditivi i sekventivi)	151	24,72
Vrijeme i prostor (kronotopi)	84	13,75
Primjeri i ilustracije (egzemplativi i ilustrativi)	15	2,45
Sažimanje (sumarativi)	26	4,26
Usporedba i kontrast (komparativi i kontrastivi)	16	2,62
Uzrok i posljedica (kauzitivi i efektivi)	27	4,42
Pojašnjenje (eksplikativi)	101	16,53
Dopuštenje (koncesivi)	58	9,49

Suprotnost (kontrastivi)	53	8,67
Isticanje i ocjenjivanje (emfazivi i evaluativi)	41	6,71
Zaključivanje (konkluzivi)	39	6,38
Ukupno	611	100

2.2. Rezultati i rasprava

Analiza tekstnih veznih sredstava u studentskim akademskim radovima pokazuje da su studenti Učiteljskoga fakulteta za kolegij Hrvatski jezik akademske komunikacije pokazali visoku razinu ovladanosti vještinom stvaranja teksta akademskoga pisanja. Povezanost teksta konektorima i modifikatorima primjereno je zastupljena, bez pretjerivanja u njihovoj upotrebi i bez suviše jednoličnih (klišeiziranih) izraza. Izrazi su na mjestu gdje povezuju tekst, što dodatno objašnjavaju, odnosno vrše različite konektorske funkcije.

U tekstovima studentskih akademskih radova najčešće su zastupljeni konektori s funkcijom nabiranja, dodavanja, nizanja, pojašnjenja, naglašavanja vremena i prostora, dopuštenja, suprotnosti, isticanja i ocjenjivanja, a nešto manje oni s funkcijom ilustriranja, sažimanja, uspoređivanja te uspostave uzročnosti i zaključivanja.

Prema vrstama riječi i jezičnim konstrukcijama, u studentskim akademskim radovima najzastupljeniji su frazeologizirani izrazi u funkciji tekstnih konektora, potom prilozima, čestice i zamjenice. Vezni i brojevi manje su zastupljeni, a slova u funkciji tekstnih konektora izostaju.

U studentskim akademskim radovima u velikoj mjeri prednjače konektorski nad modifikatorskim izrazima. To je i očekivano s obzirom na vrstu akademske proze (mahom preglednih radova) te na činjenicu da studenti još nemaju sigurnost u pisanju i autorski stav.

3. Zaključak

Tekstna vezna sredstva važna su odrednica akademskoga pisanja. Njihovo pojavljivanje u tekstu svjedoči ne samo o cjelovitosti i povezanosti teksta, i na razini rečenica i odlomaka i na razini cijeloga teksta, već i o stilskoj pripadnosti teksta znanstvenomu funkcionalnom stilu pisanja.

Tekstni konektori najčešće se klasificiraju prema vrstama riječi i jezičnim konstrukcijama, prema pragmatičkoj funkciji i prema argumentacijskim

strategijama. Brojnost podjela i načini gledanja na njih, od strogo gramatičkoga do strogo stilističkoga, govore o mnogim otvorenim pitanjima teksta kao najsloženije jezične konstrukcije. U svakome slučaju, tekstna su vezna sredstva mnogobrojna i velike su mogućnosti njihovih kombinacija i različite uporabe. Naime, isti konektor neće imati uvijek istu funkciju u tekstu jer njegovo značenje proistječe iz cjelokupnoga konteksta rada.

Analiza prisutnosti tekstnih veznih sredstava u studentskim akademskim radovima pokazala je dobru zastupljenost konektora u užemu smislu, no ne i modifikatora – veznih sredstava koja ukazuju na autorski stav i odnos prema sadržaju. To je na određeni način i očekivano jer vješta uporaba modifikatora pretpostavlja autorsku zrelost i iskustvo u pisanju teksta.

Prikazano istraživanje ograničenih je implikacija, prije svega zbog relativno maloga uzorka analiziranih tekstova i kompaktne pripadnosti njihova autorstva studentima odgojiteljstva. Analiza akademskih tekstova studenata različitih studija mogla bi dati cjelovitiji uvid u zastupljenost tekstnih veznih sredstava u studentskome akademskom pisanju. Ipak, i ova analiza daje skroman doprinos boljemu razumijevanju nedovoljno istražene prakse studentskoga akademskog pisanja hrvatskim jezikom.

Literatura

- BADURINA, Lada. 2008. *Između redaka: studije o tekstu i diskursu*. Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada.
- DE BEAUGRANDE, Robert-Alain i DRESSLER, Wolfgang. 2010. *Uvod u lingvistiku teksta*. Zagreb: Disput.
- Europska komisija / European Commission (2019). *Key competences for lifelong learning*. <https://data.europa.eu/doi/10.2766/291008>. Pristup 4. travnja 2023.
- GAČIĆ, Milica. 2012. *Pisanje znanstvenih i stručnih radova*. Zagreb: Školska knjiga.
- GLOVACKI-BERNARDI, Zrinjka. 1990. *O tekstu*. Zagreb: Školska knjiga.
- JOZIĆ, Željko (ur.). 2013. *Hrvatski pravopis*. Zagreb: Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje.
- ORAIĆ TOLIĆ, Dubravka. 2021. *Akademsko pismo: strategije i tehnike klasične retorike za suvremene studentice i studente* (drugo, dopunjeno izdanje). Zagreb: Naklada Ljevak.
- OREŠKOVIĆ DVORSKI, Lidija. 2021. *Tekstna vezna sredstva u hrvatskom i francuskom znanstvenom diskursu*. Zagreb: FF Press.
- SILIĆ, Josip. 2006. *Funkcionalni stilovi hrvatskog jezika*. Zagreb: Disput.
- SILIĆ, Josip. 1984. *Od rečenice do teksta (teološko-metodološke pretpostavke nadrečeničnog jedinstva)*. Zagreb: Sveučilišna naklada Liber.
- STOLAC, Dijana i TIBLJAŠ, Verena. 1994. Konektori u znanstvenom stilu. *Fluminensia*, 6(2), 55–62.
- VELČIĆ, Mirna. 1987. *Uvod u lingvistiku teksta*. Zagreb: Školska knjiga.

Vijeće Europske unije. 2018. *Preporuka Vijeća od 22. svibnja 2018. o ključnim kompetencijama za cjeloživotno učenje / Council Recommendation of 22 May 2018 on key competences for lifelong learning*. [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604\(01\)&rid=7](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604(01)&rid=7). Pristup 4. travnja 2023.

LINKING WORDS IN CROATIAN ACADEMIC WRITING

Summary

Academic writing is a skill that is mastered indirectly from the beginning of systematic education, and directly in academic education. One of the components of this skill is the harmonious use of linking or transition words by which the text in its wholeness, made up of interconnected parts, becomes clearer. When authoring academic papers, students often point out the use of linking words as the most demanding part of mastering the skill of academic writing. This paper presents the results of the analysis of usage of linking words in the students' academic papers on the Faculty of Teacher Education, University of Zagreb. The corpus of texts for analysis consisted of fourteen academic papers by graduate students of a master level at the department of Preschool Teachers' Education, created for the purpose of certifying knowledge for the course Croatian language in academic communication. The aim was to determine which linking words students most often use. The results of the analysis showed emphasized individual differences among students, when it comes to the choice and abundance of linking words, but also the predominantly correct inclusion of linking words in the text. The analysis showed that students use connectors more than modifiers. The analysis also brought a good insight into the frequency of the use of linking words in academic writing in the Croatian language.

KEYWORDS: *academic papers, academic writing, linking words*